

12.11.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Viite: VN/20733/2020

Asia: Hallituksen esitys laiksi tutkimustietovarannosta

Karelia-ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa seuraavaa.

Lakiesitys tutkintotietovarannon perustamisesta, joka osaltaan mahdollistaa tutkimusta koskevan tiedon kerääminen yhteiseen tietovarantoon on hyvä ja toivottava. Esitykseen liittyy kuitenkin muutamia avoimia kysymyksiä, joissa Karelia tukeutuu ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston ARENEN lausuntoon seuraavasti:

Tiedonkäsittelyn lainmukaisuus ammattikorkeakouluissa

Lakiesityksen luvussa 2.3.3. henkilötietojen käsittelystä todetaan, että ”*Vastaavasti keskeisten tutkimustoimijoiden, kuten korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkimusta rahoittavien tahojen toimivaltaan kuuluu luonnollisesti sellainen tieteellisen tutkimuksen edellytysten edistäminen, mitä tutkimustietovarannolla toteutetaan (Yliopistolaki 558/2009 2 §, Laki Suomen Akatemiasta 2009/922 2 §, Säätölaki 487/2015 2 §)*”.

Ammattikorkeakoulujen osalta on epäselvää, kuvaako edellä mainittu kirjaus ammattikorkeakouluille laissa määriteltyjä tehtäviä. Ammattikorkeakoululain 4 § 2 momentissa todetaan ”-- *työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa.*” Ammattikorkeakoululain kirjausta ei mainita lain perusteluissa eikä säädösperusta ole tältä osin selvä. Lakiesityksessä on tuotava selkeästi esille säädöspohja, jonka perusteella ammattikorkeakoulu voi toteuttaa esitetyn tiedonkäsittelyn lainmukaisesti.

Tutkijaprofiiliin liittyvät tiedot

Tutkimustietovarannossa tutkijaprofiilien kautta tutkijan ja tutkimuksen näkyvyys on tärkeä osa tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Ammattikorkeakouluissa ei tällä hetkellä kerätä tutkijaprofiiliin sisältyviä tietoja, eikä käytössä olevat järjestelmät tue tällaisten tietojen keräämistä tai tiedot ovat hajallaan eri järjestelmissä. Vaarana on, että tietojen tallentaminen tutkimustietovarantoon ammattikorkeakoulujen Tutkimus- Kehitys- ja Innovaatio (TKI)-työstä jää yksittäisten henkilöiden varaan, eikä ole mahdollista systemaattisesti siirtää tietoja organisaatiosta tutkimustietovarantoon.

Rekisterinpitäisyys

Lakiesityksen luvussa 2.3.2. mainitaan kolmannet osapuolet mahdollisina tietolähteinä, joiden järjestelmistä voidaan siirtää tietoja tutkimustietovarantoon. Rekisterinpitäjyyttä koskevina pykälien perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö on ainut taho, joka voi tehdä muokkauksia ja korjauksia näihin tietoihin. Tätä vastuuta olisi syytä tarkentaa lain 5 § 5 momenttia koskevassa pykäläkohtaisessa perustelussa.

Tutkimusluvut

Säädöskohtaisten perusteluiden 3 § todetaan, että tutkimustietovarantoon lisättäisiin kuvailutietojen lisäksi myös varsinaiseen tutkimukseen liittyviä tietoja, kuten tutkimussuunnitelmia ja tutkimuslupia. Tutkimuslupa ei ole osa tutkimusaineistoa tai tuloksia, joten tutkimuslupia ei ole syytä tallettaa tietovarantoon.

Kunnioitavasti

Petri Raivo, rehtori

